

Position paper RIVM rekenkundige ondergrens

Het RIVM beantwoordt de gestelde vragen als volgt:

1) Hoe worden modellen gehanteerd in het stikstofbeleid en welke rol spelen deze modellen?

De stikstofbelasting hangt af van veel factoren, waaronder de stikstof-emissie, het weer en de ruwheid en begroeiing van het landschap. Daardoor verschilt stikstofdepositie per locatie. Het is echter niet mogelijk om op elke locatie te meten. Bovendien is het onmogelijk om depositie in de toekomst te meten. Daarom worden luchtverspreidingsmodellen, zoals OPS, in combinatie met metingen gebruikt om een landsdekkend beeld van de depositie van stikstof te leveren. De invoergegevens van emissies, weer en het landschap kennen elk allerlei bronnen en worden soms ook modelmatig bepaald.

Het RIVM vergelijkt de uitkomsten van OPS met metingen op circa 300 locaties in Nederland. De modellen worden daarmee gekalibreerd, zodat de berekende depositie zo goed mogelijk overeenkomt met de gemeten concentraties in de lucht en de gemeten deposities. Met de actuele en toekomstige depositiekaarten worden de overschrijdingen van de Kritische Depositiewaarden voor stikstof (KDW) berekend. Deze KDW's zijn overigens ook deels modelmatig bepaald.

Naast de monitoring van de stikstofdepositie in het verleden en de toekomst, worden, i.s.m. PBL en WUR, berekeningen gemaakt van de bijdrage van concrete maatregelen of potentiële effecten van nieuwe maatregelen, beleidsvoornemens etc. waar ook modellen voor worden ingezet. Andere partijen, zoals provincies, gebruiken de gegevens over stikstofdepositie voor analyse van de stikstofproblematiek in meer detail.

Modellen hebben net als metingen een onzekerheid. De onzekerheid drukt uit hoeveel de werkelijkheid kan afwijken van de geschatte uitkomst van het model. In de rapportages van het RIVM wordt ook aangegeven hoe groot deze onzekerheid is. Op basis hiervan wordt een inschatting gegeven van de bandbreedte waarbinnen ontwikkelingen in de depositie of overschrijdingen van de KDW of het doelbereik van de omgevingswaarde zich bevinden.

Voor ondersteuning van vergunningverlening wordt AERIUS Calculator gebruikt voor het berekenen van de stikstofdepositie als gevolg van individuele projecten. Het rekenmodel dat het RIVM gebruikt om landelijke kaarten van de stikstofdepositie te berekenen (OPS) wordt ook in AERIUS toegepast. Daarnaast wordt nabij wegen (tot 5 km) een specifiek model voor wegverkeer (SRM2) gebruikt voor de stikstofdepositie ten gevolge van wegverkeer.

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T +31 88 689 8989
info@rivm.nl

Datum
18 september 2024

Ons kenmerk
MIL-2024-0023

Kopie aan

2) Waarin verschilt een rekenkundige ondergrens van een drempelwaarde zoals werd gehanteerd in de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)?

Datum
18 september 2024

Ons kenmerk
MIL-2024-0023

Voor een vergunningaanvraag met het AERIUS-instrumentarium maakt dit geen verschil. In beide gevallen worden resultaten onder bijvoorbeeld 1 mol/ha niet meegenomen in het resultaat van de berekening.

Het verschil is dat de in AERIUS gehanteerde technische rekenkundige ondergrens is ingegeven door beperkingen met betrekking tot de rekentijd van de gebruikte modellen, terwijl een drempelwaarde een beleidskeuze is. Er is geen wetenschappelijk onderbouwde rekenkundige ondergrens gevonden die voortkomt uit modelmatige aspecten.

Op 29 mei 2019 heeft de Raad van State geoordeeld dat de PAS-wet (Programma Aanpak Stikstof) niet als toestemmingsbasis mag dienen voor nieuwe activiteiten. LNV heeft als eigenaar van AERIUS vervolgens ervoor gekozen om de (technisch) rekenkundige ondergrens zover mogelijk te verlagen (0,005 mol/hectare was destijds de laagste waarde waarmee AERIUS nog acceptabele rekentijden kon realiseren). Dit om uit te sluiten dat de te vergunnen activiteit extra stikstofbelasting in de overbelaste natuur veroorzaakt en daardoor juridisch kwetsbaar zou worden.

3) Hoe wordt er gereflecteerd op de Via15-uitspraak en de uitspraak over de bouwvrijstelling van de Raad van State?

Het RIVM voelt zich niet deskundig om op dit punt een juridische vergelijking te maken.

In de Via15 uitspraak aanvaardt RvS dat depositie buiten de 25 km van de bron niet redelijkerwijs aan die bron kan worden toegerekend en daarom niet wordt meegenomen in de vergunningverlening. Deze depositie dient via generiek beleid te worden gecompenseerd.

Bij de bouwvrijstelling overheerst het argument voor de bescherming van de natuur: er valt niet uit te sluiten dat een kortdurende stikstofemissie schade toebrengt aan de natuur. En het generieke maatregelenpakket om dit te compenseren is onvoldoende geborgd.